

Trieu una de les dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu les qüestions següents

ENLLÀ DE L'HORIZÓ Capítol I

Quan els exèrcits de Franco començaren seriosament l'assajament de Madrid i iniciaren uns sovintejats i devastadors bombardeigs de la capital, ens assabentàrem que el govern de Largo Caballero decidí anar-se'n a València. Llavors, primeria de novembre, es va desfermar l'atac general contra la capital d'Espanya; el capità general, Miaja, amb pràcticament l'únic ajut de les enfervorides masses populars esquerranes i la decidida i intel·ligent col·laboració dels comunistes, organitzà una defensa efectivament heroica i sangonosa, com han relatat després tots els comentaristes i com aleshores es podia sentir clar en les emissions de la ràdio republicana i es podia deduir de les raons especioses¹ de les emissores feixistes. Tanmateix, la situació en una ciutat tan enorme era greu, i no va trigar a començar-hi l'evacuació de dotzenes de milenars² de veïns que consumien queviures i no feien cap falta per a tal esforç –vells, malalts, moltes dones, xics–. En fi va començar aquell tràfec trist, confús i descoratjador dels refugiats, que va durar molt de temps.

El País Valencià –potser el menys amenaçat directament per l'avanç dels feixistes, a causa de la seua llunyania dels fronts– fou força sol·licitat amb preferència per les seues planes costaneres i d'agricultura rica que garantia un bon aprovisionament. Damunt, ací dominava la massa d'esquerrers, que es llançà amb gran generositat a rebre aquells castellans pobres i dissortats i ja sense casa ni fogar que solem dir. El clima dolç de vora mar n'era un altre al·licient.

La vila de Cassana, interior, de clima tan fred o més que el de Madrid, d'una riquesa agrícola normal però no exuberant, darrerament tampoc no va ser-ne una excepció, i un dia de tants –ja dins l'any 37– hi van aparèixer autobusos i camions plens de fugitius

Era a mitjan matí, un matí [...] de la darrereria de l'hivern. Toni Bernabeu, àlies el Senyalat, secretari del Partit Comunista local, membre influent del Comitè Provincial del Partit i president del Consell d'Administració de la Col·lectivitat Agrícola de la U.G.T. [...], va entrar en la nostra oficina.

– Cal que deixeu ara una mica la feina, que molt prompte arribaran al poble els refugiats –va dir-nos.

Enric Valor, *Enllà de l'horitzó*, València, Tàndem Edicions, 1991, p. 7-8;
començament de capítol I.

¹ *Especiosós/-osa* 'enganyós amb bella aparença'

² *Milenar* 'miler'.

1. Comprensió del text [3 punts]
 - a) Descriuiu el tema i les parts bàsiques del text [1 punt]
 - b) Resumiu el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies [1 punt]
 - c) A quina varietat dialectal podem adscriure el text? Cal que fonamenteu la vostra resposta amb exemples concrets extrets del text. [0'5 punt]
 - d) Identifiqueu i expliqueu les marques de modalització que hi ha al text. [0'5]

2. Anàlisi lingüística del text [3 punts]
 - a) Digueu com es pronuncien les vocals subratllades. [1 punt]
 1. *govern*: oberta o tancada?
 2. *llavors*: oberta o tancada?
 3. *novembre*: oberta o tancada?
 4. *poble*: oberta o tancada?

 - b) Escriviu un sinònim dels mots següents, d'acord amb el significat que prenen al text. [1 punt]
 1. *assabentar-se* (al text: “ens assabentàrem”)
 2. *trigar*
 3. *queviures*
 4. *darrerament*

 - c) Digueu la funció sintàctica que fan les estructures subratllades en les frases següents; després, torneu a escriure les dues frases substituint les estructures subratllades pel pronom feble que corresponga en cada cas. [1 punt]
 1. “la situació en una ciutat tan enorme era greu”
 2. “va entrar en la nostra oficina”

3. Expressió i reflexió crítica [4 punts]
 - a) Explica les característiques més importants de l'obra literària d'Enric Valor. (Extensió: 150 paraules) [2 punts]

 - b) Narra una situació semblant a la del text d'Enric Valor que hages vist en una pel·lícula o que hages llegit. (Extensió: 150 paraules) [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu les qüestions següents

ELS INDIS

Els «indis» americans són ja gairebé només un record, encara que han tingut un paper molt rellevant en la història del país. Els conqueridors que van arribar aquí al segle XV es pensaven que anaven a les Índies, i per això van anomenar *indis* els nadius. La història d'aquests pobles des d'aleshores, resumint-la dràsticament, és la història d'una gent (els conqueridors espanyols, francesos i anglesos) que necessitaven terres i riqueses, i d'uns altres (els nadius) que per tant havien de recular cap a l'oest, sisplau per força, i que finalment han perdut les terres completament i ara són ja només objecte de curiositat «arqueològica» o museística («els *nobles* salvatges») o de menyspreu i d'enuig (simplement «els salvatges») de part dels «blancs». Les pressions brutals van començar el 1829. A l'hivern de 1838-39 l'exèrcit federal foragita més de 40.000 cherokees (del territori de l'actual Geòrgia) per un interminable «camí de llàgrimes» que costarà la vida a diversos milers. Els seminols de la Florida seguiran el mateix destí.

Després de la guerra civil entre esclavistes i antiesclavistes (1861ss), els nadius seran els més malparats: des de 1887 fins ara mateix se succeeixen les lleis de «repartiment» (és a dir d'expropiació) de terres, ahora que els indis van quedant cada cop més esbarriats i delmats.

Algun científic i sobretot algun polític i alguna persona del carrer encara es pregunten, sense dissimular el menyspreu i la indignació, «què caram volen» o «què n'hem de fer» dels indis. La llei universal i eterna de la conquesta, de la necessitat d'espai, de l'ansia de poder i de riquesa. El cas és que amb ells s'han perdut unes 300 llengües que parlaven i innombrables dialectes. Avui queden unes quantes comunitats d'indis en *reserves*, indrets generalment muntanyosos i més o menys «independents»: mantenen amb l'Estat relacions de cosoberania i els forasters que s'endinsen en una reserva tenen prohibit el pas en certs llocs que els nadius es reserven amb més intimitat. L'Estat, en compensació de les malvestats històriques, els paga una certa quantitat de diners que per a molts són suficients per viure, i aquesta mesura més aviat juga contra ells: viuen aïllats i sense cap estímul econòmic ni cultural, amb la qual cosa es van esllanguint com a individus i com a comunitats. Sembla que l'alcoholisme és problema habitual.

Joan Solà, fragment d'una conferència publicada dins *Les claus del canvi lingüístic*, Alacant, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2002.

1. Comprensió del text [3 punts]
 - a) Descriuiu el tema i les parts bàsiques del text [1 punt]
 - b) Resumi el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies [1 punt]
 - c) És aquest un text només expositiu? Justifiqueu la vostra resposta amb exemples concrets extrets del text. [0'5 punts]
 - d) Expliqueu quin ús fa l'autor de la cursiva i de les cometes al llarg del text. [0'5 punts]

2. Anàlisi lingüística del text [3 punts]

a) [1 punt] Digueu com es pronuncien les consonants (les esses) subratllades.

1. *els conqueridors*: sorda o sonora?
2. *al segle*: sorda o sonora?
3. *les Índies*: sorda o sonora?
4. *els nadius*: sorda o sonora?

b) Escriviu un sinònim dels mots següents, d'acord amb el significat que prenen al text. [1 punt]

1. *gairebé*
2. *rellevant*
3. *innombrable* (al text: “innombrables”)
4. *indret* (al text: “indrets”)

c) Digueu quin tipus d'oracions subordinades són les que hi ha destacades en aquests fragments i quina funció sintàctica fan. [1 punt]

1. “Els conqueridors que van arribar aquí al segle XV es pensaven que anaven a les Índies i [...]”
2. “A l'hivern de 1838-39 l'exèrcit federal foragita més de 40.000 cherokees (del territori de l'actual Geòrgia) per un interminable «camí de llàgrimes» que costarà la vida a diversos milers”

3. Expressió i reflexió crítica [4 punts]

a) La poesia de Miquel Martí i Pol ha aconseguit un gran ressò social. Explicah-o i raona-ho. (Extensió: 150 paraules) [2 punts]

b) Què opines sobre les qüestions que planteja el text? Coneixes altres casos semblants (històrics o actuals)? Com es podrien resoldre aqueixes situacions? (Extensió: 150 paraules) [2 punts]